

Πίνακας Αποτελεσμάτων Κινητικότητας στην Ανώτερη Εκπαίδευση

Η εμπειρία της διακρατικής κινητικότητας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αποτελεί σημαντική ώθηση στη ζωή πολλών νέων. Παρά την προστιθέμενη αξία που προσφέρει σήμερα η κινητικότητα στο χώρο της εκπαίδευσης και τις αυξανόμενες διαθέσιμες ευκαιρίες, η πορεία προς την ελεύθερη κυκλοφορία των φοιτητών, των ερευνητών και των εκπαιδευομένων εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διάφορα εμπόδια. Ο σκοπός της πρόσφατης έκθεσης του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ με τίτλο «Πίνακας Αποτελεσμάτων Κινητικότητας» (Mobility Scoreboard) είναι η παρακολούθηση της προόδου που σημειώνουν οι ευρωπαϊκές χώρες στην προώθηση και την άρση των εμποδίων στο πλαίσιο της μαθησιακής κινητικότητας.

Η έκθεση παρέχει επικαιροποιημένες πληροφορίες για έξι δείκτες στους τομείς της ενημέρωσης και της καθοδήγησης, της προετοιμασίας ξένων γλωσσών, της μεταφοράς επιδοτήσεων και δανείων, της υποστήριξης προς μειονεκτούντες φοιτητές, της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσω του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και της αναγνώρισης προσόντων.

Βασίζεται σε ποιοτικά δεδομένα που συγκέντρωσε το Δίκτυο Ευρυδίκη για πολιτικές και μέτρα ανώτατου επιπέδου, κυρίως στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Το έτος αναφοράς της έκθεσης είναι το ακαδημαϊκό έτος 2022/2023. Καλύπτονται και τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Ελβετία, η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, το Μαυροβούνιο, η Βόρεια Μακεδονία, η Νορβηγία, η Σερβία και η Τουρκία.

Μερικά από τα βασικότερα ευρήματα της έκθεσης:

Ενημέρωση

- Περίπου τα μισά εκπαιδευτικά συστήματα εξακολουθούν να μην διαθέτουν ιστότοπο που να συγκεντρώνει όλες τις βασικές πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα.
- Παρά την ευρεία παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, η ποιότητα των υπηρεσιών αυτών παρακολουθείται συστηματικά μόνο σε δέκα εκπαιδευτικά συστήματα.
- Μόνο τα μισά περίπου εκπαιδευτικά συστήματα χρησιμοποιούν πολλαπλασιαστές (φοιτητές ή απόφοιτοι που έχουν σπουδάσει στο εξωτερικό) σε πρωτοβουλίες μεγάλης κλίμακας που υποστηρίζονται από το δημόσιο.

Γλώσσα

- Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας είναι υποχρεωτική σε όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα. Συνήθως, οι μαθητές πρέπει να διδάσκονται μία ξένη γλώσσα για 10 έως 12 χρόνια. Η ταυτόχρονη εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών για μικρότερη περίοδο, συνήθως 6 χρόνια.

- 10 εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη επέκτειναν την υποχρεωτική εκμάθηση ξένων γλωσσών κατά την τελευταία δεκαετία.

- Οι απαιτήσεις για υποχρεωτική διδασκαλία ξένων γλωσσών τείνουν να είναι χαμηλότερες στα προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΚΚ), σε σύγκριση με τα γενικά προγράμματα σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό αφορά ιδιαίτερα την υποχρεωτική εκμάθηση της δεύτερης ξένης γλώσσας.

Μεταφορά Επιδομάτων

- Αρκετές χώρες που βρίσκονται στη νοτιοανατολική Ευρώπη (Βουλγαρία, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βόρεια Μακεδονία και Σερβία) εφαρμόζουν τις πιο περιοριστικές πολιτικές όσον αφορά στη μεταφορά επιδομάτων για σκοπούς κινητικότητας.

- Το ένα τρίτο όλων των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θεωρείται ότι περιορίζει τη μεταφορά επιδομάτων για την κινητικότητα πιστωτικών μονάδων που αφορούν μόνο ένα εξάμηνο.

Υποστήριξη μειονεκτούντων μαθητών

- Η μεγάλη πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών παρέχει οικονομική στήριξη για την κινητικότητα μειονεκτούντων φοιτητών, η οποία λαμβάνει κυρίως τη μορφή επιδότησης βάσει των αναγκών των φοιτητών.

- Πολύ λίγα εκπαιδευτικά συστήματα παρακολουθούν τη συμμετοχή των μειονεκτούντων φοιτητών σε προγράμματα κινητικότητας.

- Λιγότερο από το ένα τέταρτο των εκπαιδευτικών συστημάτων ενθαρρύνουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στη συμμετοχή των μειονεκτούντων φοιτητών σε προγράμματα κινητικότητας.

- Ο δείκτης για την υποστήριξη της συμμετοχής των μειονεκτούντων φοιτητών αποκαλύπτει μεγαλύτερη ανάγκη για πρόοδο. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη σαφούς πολιτικής δέσμευσης για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των μειονεκτούντων φοιτητών στη μαθησιακή κινητικότητα.

Αναγνώριση μαθησιακών αποτελεσμάτων

- Η αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται κατά τις περιόδους σπουδών στο εξωτερικό είναι απαραίτητη για τους φοιτητές που συμμετέχουν σε οποιαδήποτε βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη εμπειρία κινητικότητας. Το σύστημα ECTS (Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων) δημιουργήθηκε για να διευκολύνει τη μεταφορά και την αναγνώριση πιστωτικών μονάδων από τη μια χώρα στην άλλη. Ωστόσο, η φιλοδοξία ότι η μεταφορά πιστώσεων στο πλαίσιο του ECTS θα πρέπει να γίνει αυτόματη σε ολόκληρη την Ευρώπη δεν έχει ακόμη επιτευχθεί πλήρως.

Αναγνώριση προσόντων

- Οι αποφάσεις για την αναγνώριση προσόντων συνήθως αφήνονται στα χέρια του ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο οποίο υποβάλλει αίτηση ο εκπαιδευόμενος. Καθώς οι θεσμικές πρακτικές ποικίλλουν, είναι συχνά δύσκολο να προσδιοριστεί εάν η πρακτική αναγνώρισης είναι στην πραγματικότητα «αυτόματη».
- 13 συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εφαρμόζουν πλέον την αυτόματη αναγνώριση τίτλων σε επίπεδο συστήματος από όλες τις χώρες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΗΕΑ). Άλλα 15 συστήματα αναφέρουν ότι έχουν αυτόματη αναγνώριση για ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες.
- Μεταξύ της ομάδας χωρών που εφαρμόζουν την αυτόματη αναγνώριση σε επίπεδο συστήματος, η Δανία, η Ελλάδα και η Νορβηγία είναι οι μόνες χώρες όπου τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν έχουν καμία ευθύνη για αποφάσεις αναγνώρισης.

